

Εργασίες**1. Συνδέουμε την πηγή της μόλυνσης με το ή τα αποτελέσματά της.**

Αυτοκίνητα-Μοτοσικλέτες	•	• ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ
Ραδιενεργά κατάλοιπα	•	• ΜΟΛΥΝΣΗ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ
Διαρροή λυμάτων στα ποτάμια	•	• ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΗ ΑΝΘΡΩΠΩΝ
Καυσαέρια εργοστασίων	•	• ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΗ ΖΩΩΝ-ΦΥΤΩΝ-ΨΑΡΙΩΝ
Οικοπεδοποίηση δασικών εκτάσεων	•	• ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΒΙΟΤΟΠΩΝ
Τοξικά απόβλητα	•	• ΜΟΛΥΝΣΗ ΤΟΥ ΑΕΡΑ
Πυρκαγιές	•	• ΗΧΟΡΥΠΑΝΣΗ
Θαλάσσια ρύπανση	•	

2. Συμπληρώνουμε την ακροστιχίδα του περιβάλλοντος.

Π _____	Πηγή ενέργειας κάτω από τη γη. Λέγεται και μαύρος χρυσός.
Ε _____	Για την παραγωγή της καταναλώνουμε τους πόρους της γης.
Ρ _____	Επικίνδυνο κατάλοιπο των δραστηριοτήτων του ανθρώπου.
Ι _____	Την 5 ^η μέρα του γιορτάζει το περιβάλλον.
Β _____	Φιλοξενεί κι αυτός δεκάδες είδη ζώων, φυτών κι εντόμων.
Α _____	Μολύνουν την ατμόσφαιρα με τα κατάλοιπα της καύσης τους.
Λ _____	Λέγονται αλλιώς τα βρώμικα νερά.
Λ _____	Είναι κι αυτές βιότοποι.
Ο _____	Χωρίς αυτό μένουμε απροστάτευτοι από τον ήλιο.
Ν _____	Το πολυτιμότερο αγαθό μετά τον αέρα.

3. Κατά τη γνώμη σας, ο άνθρωπος εφάρμοσε με τον σωστό τρόπο την εντολή του Θεού για κυριαρχία πάνω στον φυτικό και ζωικό πλούτο της γης; (Συμβουλευόμαστε και το παράθεμα 1).**Παραθέματα**

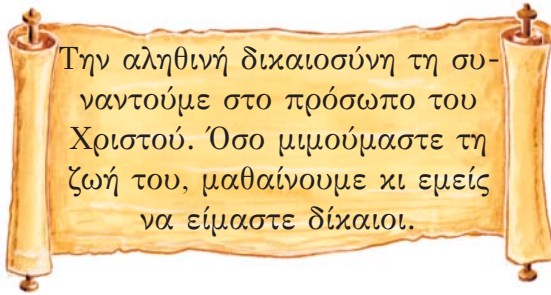
☆ ...Και ευλόγησε αυτούς (τον Αδάμ και την Εύα), ο Θεός λέγοντας: αυξάνεσθε και πληθύνεσθε και πληρώσατε την γην και κατακυριεύσατε αυτής και άρχετε των ιχθύων της θαλάσσης και των πετεινών του ουρανού και πάντων των κτηνών και πάσης της γης και πάντων των ερπετών των ερπόντων επί της γης».

(Γένεση 1,28)

☆ Το περιβαλλοντικό πρόγραμμα “Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης” απονέμει ένα είδος τιμητικής διάκρισης (μια γαλάζια σημαία) σε ακτές της Ευρώπης, που έχουν πολύ καλή ποιότητα νερών και παρέχουν ασφάλεια στους λουόμενους. Η Ελλάδα συμμετέχει από την αρχή στο πρόγραμμα αυτό και διεκδικεί κάθε χρόνο μια από τις πρώτες θέσεις.

(http://www.minenv.gr/1/g100.html)

5.2 Αγώνες για τη δικαιοσύνη

- A. Γύρω μας παρατηρούμε ότι υπάρχει αδικία.
- B. Χρέος όλων μας είναι ο αγώνας ενάντια σ' αυτή την αδικία.
- Γ. Ο αγώνας αυτός πετυχαίνει μόνο όταν αγαπάμε τον διπλανό μας και θυσιαζόμαστε γι' αυτόν.

Γύρω μας συμβαίνουν άδικες πράξεις

Σήμερα η Ζωή είναι πολύ λυπημένη. Αυτή που ξεσήκωνε με τα γέλια και τις φωνές της την τάξη, τώρα είναι σοβαρή και αμίλητη. Κάθεται στο θρανίο της, αλλά το βλέμμα της ταξιδεύει αλλού. Ο δάσκαλος την κοιτάζει κι αυτός λυπημένος. Πώς να εξηγήσει, όμως, στα παιδιά ότι η αγαπημένη τους συμμαθήτρια είναι στεναχωρημένη, διότι χθες ο πατέρας της, μετά από τόσα χρόνια εργασίας, απολύθηκε ξαφνικά από τη δουλειά του και πλέον είναι άνεργος; Πώς να τους δώσει να καταλάβουν ότι η αδικία υπάρχει, όπως υπήρχε πάντοτε στον κόσμο, αλλά δεν είναι παντοδύναμη;

Σπαθί και ζυγαριά: Η Δικαιοσύνη ζυγίζει την αλήθεια και αγωνίζεται για να λάμψει.

Μέσα στην κοινωνία δοκιμάζονται οι σχέσεις με το συνάνθρωπό μας

Ο δάσκαλος παρατηρεί τα σκεπτικά πρόσωπα: «Ξέρετε παιδιά», τους λέει, «το να ζει κάποιος με άλλους ανθρώπους δεν είναι καθόλου εύκολο. Υπάρχουν πράγματα που αναστατώνουν τις σχέσεις μας με τον διπλανό μας. Συχνά αισθανόμαστε αδικημένοι, δίκαια ή άδικα, από τη συμπεριφορά κάποιων συνανθρώπων μας και αυτό μας απογοητεύει. Αλλά κι εμείς κάποια στιγμή μπορεί να φανούμε άδικοι!».

Η αδικία έχει πολλές μορφές

Και ο δάσκαλος συνέχισε: «Κάποιοι άνθρωποι όμως, αν και γνωρίζουν ότι αδικούν τον διπλανό τους, δεν νοιάζονται για το κακό που κάνουν, επειδή τοποθετούν το συμφέρον τους πάνω από όλα. Του στερούν το δικαίωμα της εργασίας, τον αφήνουν άστεγο, φτωχό ή απροστάτευτο και τον εκμεταλλεύονται, όπως κάποιους από τους φτωχούς μετανάστες που έρχονται στην πατρίδα μας. Πολλές φορές τον αδικούν, εγκαταλείποντάς τον στην αδυναμία του, ενώ μπορούν να τον βοηθήσουν. Έτσι δείχνουν ένα απάνθρωπο πρόσωπο!».

Η ανθρώπινη δικαιοσύνη είναι μια πολύ σημαντική αξία, αληθινή δικαιοσύνη, όμως, βρίσκουμε, μόνο, όταν ζούμε κοντά στο Χριστό.

Οι αγώνες για δικαιοσύνη του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ

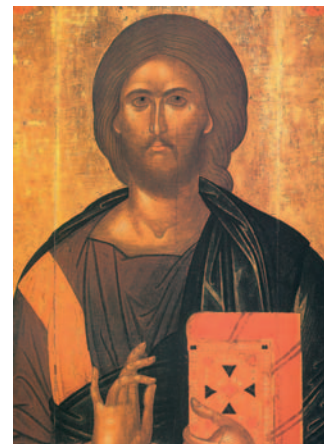
«Οι άνθρωποι», συνέχισε ο δάσκαλος, «πολλές φορές στην ιστορία πήραν μέρος σε αγώνες για τη δικαιοσύνη. Ένας από αυτούς, ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, σπουδαίος άνθρωπος και γενναίος αγωνιστής, πρόσφερε τον εαυτό του πριν από πολλά χρόνια στον αγώνα για την ισότητα και τη δικαιοσύνη ανάμεσα στους ανθρώπους. Ο ίδιος ήταν μαύρος κι ένιωθε βαθιά μέσα του την αδικία και τις διακρίσεις εναντίον όσων είχαν άλλο χρώμα, όπως αυτός. Ο αγώνας του ήταν τόσο σκληρός, ώστε τελικά θυσιάστηκε για τις ιδέες του. Ωστόσο, το κήρυγμά του έμεινε ζωντανό, και τελικά έγινε πραγματικότητα! Αυτό που κράτησε το κήρυγμά του ζωντανό ήταν η φλόγα της αγάπης για τον συνάνθρωπο, όσο διαφορετικός και αν είναι. Έλεγε ότι ο άνθρωπος δεν πρέπει να κρίνεται από το χρώμα του αλλά από τον χαρακτήρα του και ονειρευόταν τη μέρα που μικρά μαύρα αγόρια και κορίτσια θα κρατούσαν από το χέρι μικρά λευκά αγόρια και κορίτσια σαν αδέρφια τους».

*Μάρτιν Λούθερ Κινγκ:
Ένας αγωνιστής για τα δικαιώματα όλων των ανθρώπων.*

Ο δίκαιος άνθρωπος μιμείται το Χριστό

«Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος μάς εξηγεί ότι κανείς άνθρωπος δεν γεννιέται άδικος. Όσο όμως αδικεί τον αδελφό του, τόσο περισσότερο γίνεται ο ίδιος κακός, γιατί η αιτία της αδικίας είναι να θέλουμε να γίνεται πάντοτε το θέλημά μας. Γι' αυτό και στο τέλος, αυτός που πραγματικά αδικείται είναι αυτός που αδικεί, αφού έτσι καταστρέφει τον εαυτό του! Ο Μέγας Βασίλειος μας συμβουλεύει να μιμούμαστε την Αληθινή Δικαιοσύνη, που είναι ο ίδιος ο Χριστός, ο οποίος σταυρώθηκε άδικα για να σωθεί ο άνθρωπος από το κακό. Αυτό σημαίνει αυτοθυσία! Σημαίνει ότι εγκαταλείπουμε το δικό μας θέλημα και υπηρετούμε τον συνάνθρωπό μας, εφαρμόζοντας το θέλημα του Θεού! Έτσι η δικαιοσύνη συνδέεται και με την αγάπη. Όποιος πιστεύει σ' αυτή τη δικαιοσύνη, μια δικαιοσύνη που δεν πηγάζει από νόμους αλλά από την καρδιά, μπορεί να αγωνιστεί, ώστε να την εφαρμόσει στις σχέσεις με τους γύρω του».

Στο πρόσωπο του Χριστού συναντούμε την αληθινή δικαιοσύνη (έργο Μανουήλ Πανσέληνου, Πρωτάτο Αγ. Όρους, 1290).

Ο αγώνας για τη δικαιοσύνη είναι καθήκον μας

Ο δάσκαλος κοιτάζει και πάλι τη Ζωή. Το βλέμμα της έχει ζηρέψει! «Καταλαβαίνετε λοιπόν παιδιά», τονίζει, «ότι θα πρέπει να νιώσουμε τη δικαιοσύνη ως βασικό μας καθήκον. Θα πρέπει, δηλαδή, να αντιληφθούμε και το δικό μας ρόλο στην επικράτηση της στον κόσμο. Να είστε σίγουροι, ότι όσο περισσότερο αγωνιζόμαστε για το δίκιο του αδελφού μας, τόσο περισσότερο θα ζούμε την ενότητα μαζί του και την εξάλειψη της αδικίας».

Εργασίες**1. Θέματα για συζήτηση.**

- A.** Κατά τη γνώμη σας, ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους ο άνθρωπος καταφεύγει στην αδικία;
- B.** Αναφέρουμε παραδείγματα, όπου αδικήσαμε ή αδικηθήκαμε. Πώς αισθανθήκαμε σε κάθε περίπτωση;

2. Οι Αρχαίοι Έλληνες είχαν μεγάλη ευαισθησία στα ζητήματα της δικαιοσύνης. Γνωρίζετε ποιοι ήταν οι δικηγόροι εκείνη την εποχή; Τι ήταν ο εξοστρακισμός;**3. Συμπληρώνουμε την ακροστιχίδα της δικαιοσύνης.**

Δ _____	Ο Αριστείδης έμεινε στην ιστορία ως «Αριστείδης ο ....».
Ι ____	Ο Μ. Λ. Κίνγκ αγωνίστηκε ώστε όλοι να έχουν.....δικαιώματα.
Κ _____	Υπάρχει και στη δικαιοσύνη και στην αδικία!
Α _____	Το έχουμε όταν ..... δεν έχουμε δίκιο.
Ι _____	Γι' αυτές θυσιάστηκε ο Μ. Λ. Κίνγκ.
Ο _____	Σταυρώθηκε άδικα για να σωθεί ο άνθρωπος (με άρθρο).
Σ _____	Η δικαιοσύνη πρέπει να πηγάζει από την καρδιά και όχι μόνο από αυτούς (αντιστρ.).
Υ _____	«Αυτός κοιμάται τον ... του δικαίου» (λαϊκή έκφραση).
Ν _____	Ο αγώνας για τη δικαιοσύνη είναι .... μας (ουδετ. - αντίστρ.).
Η _____	Ζυγίζει την αλήθεια και αγωνίζεται για να λάμψει (με άρθρο).

4. Για ποιους ανθρώπους μιλάει ο Απόστολος Ιάκωβος στο παράθεμα; Πώς τους χαρακτηρίζει; Υπάρχουν τέτοιοι άνθρωποι σήμερα;**Παράθεμα**

Να! Ο μισθός των εργατών που θέρισαν τα χωράφια σας κι εσείς τους τον στερήσατε κραυγάζει. Και οι κραυγές των θεριστών έφτασαν ως τ' αφτιά του παντοδύναμου Κυρίου. Ζήσατε πάνω στη γη με απολαύσεις και σπατάλες. Παχύνετε σαν τα ζώα, που τα πάνε για σφάξιμο. Καταδικάσατε και φονεύσατε τον αθώο, ενώ αυτός δεν σας πρόβαλε αντίσταση.

(Επιστολή Ιακώβου 5, 4-6)

